

Ein jolekveld paa Island.

Av Olafur Felixson.

Det var sjølve jolaftan. Snøkaapa laag tung hver all mark. I tvo dagar hadde det vore nedburd, berre nedburd, so det var mest ikkje raad for folk eller se aa koma fram. Raldt var det, men stilt.

Mor hadde havt det so annsamnt dei fiste dagarne, og tenestgjentorne slaug att og fram. Alt skulde vasskast, baade klæde og hus. Mat laut lagast; for han skulde vara til trettand=dagen. Talgfjerte skulde støypast, so kvar ei sjæl i huset kunde faa joleljøs.

Kloffa var 6, alt var ferdigt ute. Gestarne stod i stallen med grønt godt høn, kyr og lamb hadde fenge kveldsmat av same slaget; dei skulde no kjenna at det var jolaftan, dei og.

Me hadde lauga ofs og fenge sundagsbunaden paa. Alle paa garden hadde fenge noko nytt; ingen skulde verta teken av „jolefatten”.

Far sat i høgsetet og saag i bønebofi; han vilde finna fram det han skulde lesa i kveld.

So mor kom inn fraa eldhuset med eit trog, fyllt med joleljøs. Ho fekk det stilt fram paa benken og lagde seg ned paa sengi; ho var visst trøytt. Eg berre gledde meg til aa faa eit fjerte som eg kunde kveifja og sløkkja naar eg sjølv vilde.

Far var so uroleg i kveld. Best han sat og las, stod han opp og saag mot glaset. Det kom nokre harde vind-rykkjer; men det var daa vel ikkje noko aa vera uroleg for, naar alle krøteri var vel i hus.

„Ryk han opp med storm no, so vert det ikkje greidt aa ferdast ute. Berre han Vigfus kom snart.”

Þigfus var bror aat far. Han tente hjaá ofis og hadde gjenge burt til sauhúsi, skulde gjeva den vaksne smalen mat. Sidan snøen var so drjúg, og dei ikkje kunde brøytta seg fram etter maten ute, laut dei faa høg. Sauhúsi laag ei halv mil fraa garden; det var ikkje gjort i ei snarvenda aa koma fram i slíkt uføre som det no var.

Desse ordi hans far: „berre han Þigfus kom snart,” tok ofis alle, og ein otte lagde seg yver jolegleda. Me sat som paa naaler og lydde.

Jau, vinden kom snøggare enn me hadde venta, og so illhard at det song i kvar veggjenov. Det var ikkje aa taka i misis av: me hadde ein snøstorm av hardaste slaget, og slífe hev hev ofte sett myrke minne etter seg.

Far treiv skinnhúva og gjekk fram til utedøri. Eg fylgde etter, hadde hug til aa sjaa ut. Daa han lét upp døri, gaus snøbylgja bitande hard og kald mot ofis. Eg saup etter pusten og vilde mest korna. Eg hopa attende lenger inn i gangen. Men far hadde vore ute fyrr; han gjekk ut, og vart burte.

Ei stund etter kom han att; han var pakka med snø. „Ingi hjelp i aa vera ute,” segjer han. „Ein fer ikkje hand for augo. Nei, for eit vêr! det er som ein strid foss som kjem ned av fjelli.” — Han lét att utdøri, og ho gav slífl tung, klagande ljod, so eg minnest det endaa, kvar gong det er storm.

Daa eg kom inn i stova, fekk eg ikkje fram eit ord. Vinden og vêret hadde teke mælet fraa meg. Men eg vart var at alle saag paa han far; dei venta paa kva han vilde segja.

„Gud hjelpe deim som er ute denne kvelden!” sa han.

„Erur du Þigfus var faren fraa sauhúsi fyrr stormen kom?” spurde ho mor.

„Ja, eg venta honom mest heim fyrr,” svara han far laagt.

Me hadde gledt ofis til denne kvelden heile jolefasta; og me hadde meir enn ein gong tala um for det skulde skina, naar joleljosi loga. Men no kom snøstormen og sløkte alle ljose voner. Eg kasta meg upp i fengi, og eg gret so puta vart vaat. Stafars farbror var ute — og stridde med dauden.

Vinden illskreif, snøen slo mot glaset og smaug inn gjennom dei

minste rivor. Heile huset skalo i dei harde vindkast.

Inne var det stilt; ingen tala eit ord. Det var som dauden fjølvs hante fram si bleike hand.

Eg glytte fram or fengi. Eg saag so vel at ho mor tykte synd i borni sine; for ho visste for me hadde gledt oss til denne kvelden. Daa vilde eg fram og vera far; men graaten tok meg att, so eg laut snu meg mot veggen.

Mor braut togni, stod upp og kveifte ljosi og sette deim paa sine faste rom, der dei hadde stade kvar jol.

Alle hus skulde hava ljøs i natt. I eldhuset brann det, og no gjekk ho til matburet med ljøs. Ho spurde tenestgjentorne um det var ljøs i fjøset. Dei svara nei. Far meinte at det fekk vera det same med ljøs i slikt vêt. Mor svara ikkje, men gjekk ut.

Um ei stund kom ho att, kvit som ein mjølsekk. Det var same vêtet, sagde ho. Vinden var kann henda ikkje fullt so hard, men bikmyrkt var det.

Det vart so underleg tomt og tungt i stova att; liksom ljosi ikkje vilde lysa.

Daa kom det ei fæl vindslaga, so det knaka i kvar ei tre-flis.

So stilna stormen. No hørde me utedøri gjekk upp, og ein som stampa snøen av seg i gangen.

Eg sprang fram or fengi, reiv upp inndøri, og der stod han Vigfus. Eg ropa so det ljoma gjennom stova: „Han Vigfus er komen!”

Far og mor, brørne og tenestgjentorne kom; alle vilde sofa snøen av han Vigfus.

Far treiv det gamle fjølvsstaupe og skjenkte broren.

„Dette er den hardaste snøstormen eg hev vore ute i,” sagde han Vigfus. „Eg hev visst bala tvo timar med aa koma heim berre fraa bøgarden.”

No vart joleljosi skifte ut. Ho mor gav meg attpaa eit halvt eit, som hadde brotna i støypingi. Og daa Vigfus hadde fenge av seg gamleklædi og lauga seg, heldt me bøn. Aldri hadde jolesongen ljoma so vænt i øyro mine. Og ljosi leika og brann med ny glans. Jau, no var det jol!

Julematen kom fram paa bordet, alle var glade. Høgtidsdaamen hadde lagt seg pver hufet.

Eg kveikte ljofet mitt og las i den fine boki som far gav meg.

Daa flokka var 12, sa far til han Jon, bror min: "Gakk ned i fjøset, du, sjaa um kyrne hev lagt seg, og sløkk ljofet. "

Bigfus svara: „Na, lat det faa brenna i natt. Hadde eg ikkje vorte var den ljofen gjennom fjøsglaset, er det mindre von eg no sat her.”

Julefasta: advents-tidi.

Lesebok for folkeskulen.

1909.